

Innst. S. nr. 317

(2000-2001)

Innstilling fra næringskomiteen om reindrifftsavtalen 2001-2002, om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, og om endringer i statsbudsjettet for 2001

St.prp. nr. 70 (2000-2001)

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Regjeringen legger med dette fram en proposisjon om reindrifftsavtalen 2001/2002 og om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, med forslag om endrede bevilgninger over statsbudsjettet for 2001.

Reindriffts nærings nærings står overfor store utfordringer. Noen av disse utfordringene, som reduksjon i rovdyr-tap og sikring av reindriffts arealer, går igjen i de fleste reindrifftsområdene, mens andre viser betydelige regionale forskjeller. Med bakgrunn i dette, og Stortingets ønske om en gjennomgang av situasjonen i reindrifften, jf. Innst. S. nr. 216 (1999-2000), har proposisjonen fått et noe større omfang enn de siste reindrifftsavtaleproposisjonene.

Stortinget godkjente 1. juni 1993 Hovedavtale for reindrifften (St.prp. nr. 66 (1992-1993)) og ga Landbruksdepartementet fullmakt til å forhandle med Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) om ettårige avtaler for reindriffts nærings nærings. Den 19. desember 2000 innledet partene forhandlinger om reindrifftsavtale for 2001/2002, og kom til enighet om ny avtale 27. februar 2001. Avtalen gjelder for perioden 1. juli 2001 - 30. juni 2002. Det ble videre drøftet finansiering av tiltak mot radioaktiv forurensning av reinkjøtt som er gjennomført i slaktesesongen 2000/2001, samt foreløpig finansiering for slaktesesongen 2001/2002.

Et hovedpunkt i kravet fra NRL var at det etableres et verdiskapingsprogram for reindrifften med en årlig ramme på 10 mill. kroner. Videre gjentok NRL sitt tidligere krav om kortsiktige tiltak for å løse den akutte økonomiske krisen på grunn av stor produksjonssvikt i reindrifften i deler av Finnmark og Troms. Denne saken ble fremmet for Stortinget i egen sak gjennom St.prp. nr. 52 (2000-2001) Om tiltak mot kugalskap, tiltak

overfor Q-meieriene og tiltak innenfor reindriffts nærings nærings, jf. Innst. S. nr. 224 (2000-2001).

Reindrifften bygger på to pilarer; næring og kultur. Det er avgjørende for den kulturelle betydningen reindrifften har for det samiske folk at næringen bygger på et selvstendig økonomisk grunnlag og at reindrifften drives slik at utøverne og den samiske befolkning kan være stolte av næringen. Nærings betydning for samisk kultur tilsier også at staten har et ansvar for at antallet utøvere kan holdes på et forsvarlig nivå innenfor det ressursgrunnlaget tåler. Siden beiteressursen er gitt, må det settes rammer for den enkelte utøver. Rammene for bruk av beiteressursene, antall rein pr. distrikt, og eventuelt driftsenhet, forutsettes fastsatt av henholdsvis Reindrifftsstyret og områdestyrene. Andre momenter for å skape trygge rammevilkår er fastsettelse og overholdelse av beitetider, samt distriktsinndeling av fellesbeitene. Avtalens viktigste mål blir derfor å stimulere til størst mulig verdiskaping innenfor gitte rammer, tilpasse antall driftsenheter til ressursgrunnlaget gjennom økonomiske virkemidler og bidra til inntektsfordeling.

Den inngåtte avtalen har en ordinær ramme på 103 mill. kroner. I tillegg avsettes en disposisjonsbevilgning på 3,5 mill. kroner til dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet. Innenfor rammen ble det avsatt 7 mill. kroner til et eget Verdiskapingsprogram for reindrifften over Reindriffts Utviklingsfond. Videre er det avsatt 12 mill. kroner over Reindriffts Utviklingsfond til innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for tilpasning av antall driftsenheter og reintall. Som vedlegg til proposisjonen følger reindrifftsavtalen for 2001/2002, sluttprotokollen til avtalen og en oversikt over fordelingen av avtalemidlene. Som utrykt vedlegg til proposisjonen følger Totalregnskap for reindriffts nærings nærings (av

desember 2000) og Ressursregnskap for reindriftsnæringen (av januar 2001).

1.2 Grunnlaget for reindrifftsforhandlingene 2001

1.2.1 Reindriftspolitiske mål og retningslinjer

De mål og retningslinjer som ligger til grunn for reindrifftspolitikken er trukket opp i St.meld. nr. 28 (1991-1992), En bærekraftig reindrift, og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 167 (1991-1992). I innstillingen konkretiseres "En bærekraftig reindrift" gjennom følgende tre punkter (mål):

1. Økologisk bærekraft
2. Økonomisk bærekraft
3. Kulturell bærekraft.

Økologisk bærekraft forutsetter at det legges avgjørende vekt på å forvalte beitegrunnlaget slik at beitebalansen sikres. Forhold knyttet til bl.a. god dyrehelse og god avkastning gjennom tilstrekkelig beite står her sentralt.

Økonomisk bærekraft forutsetter at det stilles krav om produktivitet, inntjeningssevne, kostnadseffektivitet, inntektsnivå og inntektsfordeling. Det stiller også krav om et rimelig forhold mellom næringens ressursgrunnlag og det antall mennesker som skal finne inntekts- og sysselsettingsmuligheter i reindrifften med de markeds- og inntektsmuligheter som er tilstede.

Reindrifften har avgjørende betydning for bevaring og utvikling av samisk bosetting, kultur og språk. Kulturell bærekraft innebærer derfor at man må sikre en stabil sysselsetting og inntekt i næringen, særlig i det sør-samiske området med en spredt og tallmessig liten samisk befolkning.

1.2.2 Forvaltningen av reindrifftspolitikken

På bakgrunn av nasjonale forpliktelser etter Grunnloven og folkerettens regler om urbefolkninger og minoriteter, sees reindrifftspolitikken i en generell same- og samfunnspolitisk sammenheng. Reindrifftspolitikken er derfor bygd på en næringspolitisk produktjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. Landbruksdepartementet er ansvarlig næringsdepartement for reindrifftspolitikken, mens Kommunal- og regionaldepartementet er ansvarlig for samepolitikken generelt.

Den sentrale Reindrifftsforvaltningen er lokalisert til Alta og har det samlede forvaltningsansvar for reindrifften i landet. Reindrifftsstyret som oppnevnes av Landbruksdepartementet og Sametinget, skal være faglig rådgiver i forvaltningen av reindriftsnæringen og i arbeidet med reinforskning og veiledning. Landet er inndelt i seks reinbeiteområder: Øst-Finnmark, Vest-Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag/Hedmark. I Nord-Gudbrandsdal og Valdres er det fire ikke-samiske reindrifter, tamreinlag, som utøver virksomheten på egne eller leide areal. I hvert av de seks reinbeiteområdene er det etablert lokale forvaltningskontor. Tamreinlagene sorterer under forvalt-

ningskontoret på Røros. For hvert reinbeiteområde er det etablert områdestyrer som oppnevnes av de respektive fylkesting og Sametinget. Hvert reinbeiteområde er videre delt inn i reinbeitedistrikt med egne styrer. Beiteressursen forvaltes som en kollektiv rett innen reinbeitedistriktene. Det er til sammen 83 reinbeitedistrikt innen det samiske reinbeiteområdet. Under distriktsnivået er reindrifften organisert i driftsenheter.

1.2.3 Virkemidlene i reindrifftspolitikken

Landbruksdepartementet nedsatte høsten 1998 et utvalg med mandat å gjennomgå reindrifftsloven med sikte på å revidere bestemmelser som gjelder styring og forvaltning av reindrifften og regulering av interne forhold i næringen. Utvalget overleverte sin innstilling til landbruksministeren 15. mars 2001.

Utvalget foreslår at dagens ordning med driftsenhet skal opphøre og erstattes med siidaandel. Det skal være en ansvarlig leder av siidaandelen.

Utvalget vil opprettholde ordningen med reinbeitedistrikt og distriktsstyring. Distriktsstyret skal bare ha privatrettslige oppgaver, og det er klarere angitt hva distriktsstyret kan bestemme, slik at et mindretall i distriktet sikres bedre vern. En viktig oppgave for distriktsstyret vil etter forslaget være å utarbeide bruksregler, hvor særlige regler om beitebruk og reintall forutsettes å stå sentralt. Fastsettelse av øvre reintall forutsettes å skje med utgangspunkt i siidaens areal.

Utvalget foreslår en forvaltningsmodell basert på et nytt styre på fylkesnivå, som langt på vei gis samme oppgaver som dagens områdestyre. Fylkesreindrifftsstyret skal ha representanter valgt av reieneierne selv, av Sametinget og fylkestinget. Reieneierne skal være i flertall i styret. Fylkesmannen vil fungere som sekretariat for fylkesreindrifftsstyret og vil også kunne bli tillagt avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker. En overføring av forvaltningen til fylkesmannen vil medføre at alle ansatte plasseres hos vedkommende fylkesmann.

Forslaget innebærer en videreføring av dagens Reindrifftsstyre og Reindrifftsforvaltningen i Alta. Reindrifftsstyrets representanter oppnevnes av reieneierne selv, Sametinget og departementet. Et flertall av medlemmene skal være reieneiere. Reindrifftsstyret med Statens reindrifftsforvaltning vil være klageorgan for avgjørelser tatt av fylkesreindrifftsstyret og fylkesmannen. Departementet vil fortsatt være overordnet organ for reindrifftsforvaltningen, og vil fortsatt ha myndighet til å instruere Reindrifftsstyret i enkeltsaker, eventuelt selv treffe vedtak. Det foreslås at Sametinget deltar i arbeidet med utarbeidelse av forskrifter i henhold til reindrifftsloven.

Utvalgets innstilling vil bli sendt på en bred høring.

1.2.4 Reindrifftsavtalen

Reindrifftsavtalen er, ved siden av reindrifftsloven, det viktigste operative redskap for å følge opp målene og retningslinjene i reindrifftspolitikken.

Fra inngåelsen av den første reindrifftsavtalen og fram til i dag er mange utfordringer løst innenfor avta-

leinstitutet. Samtidig har mange nye problemstillinger dukket opp. For Finnmark er dagens hovedutfordring at lavbeiteressursene har utviklet seg i negativ retning, og gjort rammebetingelsene for næringen snevrere enn tidligere. Om dette skal kunne rettes opp, kreves det forståelse for sammenhengene mellom de tiltak som settes inn for å nå de fastsatte politiske mål.

I forbindelse med reindrifftsavtaleforhandlingene for avtaleåret 2000/2001 ble avtalepartene enige om å trekke de forhold som berører reintallsreguleringer, ut av forhandlingene. Disse forhold ble forutsatt fulgt opp gjennom reguleringer med hjemmel i reindrifftsloven. Arbeidet med å bringe reintallet i balanse med beitegrunnet har høyeste prioritet, og er en oppfølging av vedtak III i Innst. S. nr. 216 (1999-2000) som gjelder fastsetting av øvre reintall pr. distrikt. Reindrifftsstyret vil ha grunnlag for å fastsette rammevilkårene for distriktene i Vest-Finnmark reinbeiteområde i løpet av 2001 og for Øst-Finnmark i 2002. Områdestyret vil følge opp ved å fastsette øvre reintall pr. driftsenhet når øvre reintall pr. distrikt er fastsatt.

1.3 Nærmere om utviklingen i næringen

1.3.1 Den økonomiske situasjonen

Reindrifftsforvaltningen samler hvert år inn oppgaver over totalt antall slakt, vekter og priser. Disse data danner grunnlaget for beregning av næringens avkastning. Bygging av fellesgjerdar i Vest-Finnmark og ressursovervåking gir til dels betydelige arbeidsinntekter for reindrifftsutøverne. Disse arbeidsinntektene er medregnet. Erstatninger regnes også som inntekter til næringen. Driftsenhetenes totale kostnader beregnes på grunnlag av et utvalg av skatteregnskap. Antall regnskap utgjør nå 62 pst. av alle driftsenhetene. Reindriffts næringens kapital domineres av en stor hovedpost, reinen. Statusverdi beregnes på grunnlag av totalt reintall pr. 31. mars. Andre aktiva slik som statusverdi på driftsbygninger, private reindrifftsanlegg, maskinelle hjelpemidler og gjeld beregnes på grunnlag av det samme utvalget som kostnadsundersøkelsen. Sammen draget av reindriffts totalregnskap for perioden 1996-2000 er satt opp i tabellform i proposisjonen.

Det var en negativ endring i resultatmålene fra 1998 til 1999. Vederlag for arbeid og egenkapital ble redusert med 19 mill. kroner fra 84,3 mill. kroner i 1998 til 65,3 mill. kroner i 1999. Dette gir et vederlag for arbeid og egenkapital pr. årsverk på kr 67 211 og pr. driftsenhet på kr 110 426 i 1999. Endringene i resultatmålene fra 1998 til 1999 kan i hovedsak forklares ut fra endringer i

- kjøttinntekter
- reinhjordverdien
- ekstraordinære tilskudd.

I proposisjonen er vist variasjon i lønnsomhet mellom de ulike reinbeiteområdene i 1999. Som tidligere år er lønnsomheten best i de sydlige reinbeiteområdene. Reinbeiteområdene med høyest vederlag til

arbeid og egenkapital har likevel ikke spesielt godt resultat, sett i forhold til andre yrkesgrupper. Vederlag til arbeid og egenkapital samlet for de sørlige reinbeiteområdene var på henholdsvis kr 275 961 pr. driftsenhet og kr 205 165 pr. årsverk. For de nordlige reinbeiteområdene viser tilsvarende beregninger kr 47 396 pr. driftsenhet og kr 26 840 pr. årsverk. Vest-Finnmark, Karasjok og Nord-Trøndelag hadde negativ endring i resultatmålene fra 1998 til 1999. For de øvrige områdene var endringene positive.

Det totale økonomiske resultat for næringen samlet sett må fortsatt karakteriseres som svakt. Det er store forskjeller i produksjonstilpassing og effektivitet i næringen. Den økonomiske og sosiale situasjonen for reieneerne i store deler av de sentrale reindrifftsområdene i Finnmark er fortsatt meget vanskelig. Totalregnskapet viser at de økonomiske resultatene er svært dårlige. Det er få alternative inntekts- og sysselsettingsmuligheter, noe som forverrer situasjonen i regionen og skaper risiko for ny overetablering i næringen. Situasjonen krever at omleggingene som er iverksatt i næringen, fortsetter gjennom de økonomiske virkemidlene som skal bidra til høyt slakteuttak, tidligere gjennomføring av slaktingen og satsing på utviklings- og investeringstiltak. Dette er etter departementets mening helt nødvendig for å sikre en bærekraftig utvikling i reindriffts næringen. Gjennomsnittlige totale inntekter pr. driftsenhet i Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde var hele 4 ganger høyere enn i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Det er både inntekter pr. rein i vårflokk og antall rein i vårflokk pr. driftsenhet som forklarer denne forskjellen.

Det var også betydelig variasjon i gjennomsnittlige totale tilskudd pr. driftsenhet mellom reinbeiteområdene. For reinbeiteområdene Karasjok, Vest-Finnmark og Troms skyldes det lave tilskuddsnivået i stor grad at det var kun henholdsvis 66, 43 og 65 pst. av driftsenhetene som søkte som fikk innvilget tilskudd i disse områdene. De viktigste årsakene til avslag var at driftsenhetene ikke oppnådde slaktekravet (produktivitetskrav/vektgrensekraft) (48 pst.) og/eller hadde under 800 kg dokumentert slakteuttak (28 pst.). Andre årsaker som mer enn 600 rein eller fastsatt øvre grense, ikke lovlig reindrifft, m.m. utgjorde en liten andel (7 pst.).

Totalt kostnader pr. rein varierte imidlertid mye mellom områdene, og det er en klar sammenheng mellom gjennomsnittlig antall rein i driftsenheten og kostnader pr. rein. Vederlag til arbeid og egenkapital pr. driftsenhet viser en dramatisk forskjell mellom områdene. Mens vederlaget var på i underkant av kr 400 000 i Sør-Trøndelag/Hedmark, så var det om lag 1/10 av dette i Karasjok og Vest-Finnmark. Variasjonen skyldtes både forskjell i antall rein pr. driftsenhet og inntjening pr. rein. En forbedring i de områder med lavest lønnsomhet betinger først og fremst en forbedring i inntjening pr. rein, men også økt gjennomsnittlig antall rein. Økning i antall rein pr. driftsenhet forutsetter en betydelig reduksjon i antall driftsenheter.

Inntekter utenfor reindriften utgjør mer enn halvparten av totale inntekter pr. driftsenhet, og varierer fra 105 000 for Sør-Trøndelag/Hedmark til 196 000 for Polmak/Varanger. For Karasjok og Vest-Finnmark er inntekt utenfor reindriften en vesentlig betingelse for å kunne forbli i næringen. Det er i all hovedsak kvinner som står for inntekten utenfor næringen.

Det totale slaktekvantumet har holdt seg relativt stabilt på rundt 2 000 tonn for driftsårene 1991/1992 til 1995/1996. Fra driftsåret 1995/1996 til driftsåret 1997/1998 var det en reduksjon på 790 tonn. Siden 1997/1998 har det vært en svak økning. Finnmark har hatt den største reduksjonen i slaktekvantumet. Reduksjonen skyldes store tap i forbindelse med den vanskelige vinteren 1996/1997, økte tap til rovdyr og redusert produktivitet.

Produktiviteten har vært noenlunde stabil for de fleste områder gjennom de siste 5 årene. For Kautokeino er imidlertid produktiviteten dramatisk redusert i løpet av denne perioden, både pr. livrein og særlig pr. arealenhet. Karasjok ligger stabilt lavt, mens Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag/Hedmark og i særdeleshet tamreinlagene ligger stabilt høyt. Årsaken til forskjellene mellom områdene ligger i ulike strategier med hensyn på flokkstruktur, slakteuttak, driftsform, tap av dyr på beite, beitebruk og beitebelegg. Tap av rein har økt betydelig i løpet av de siste 5-6 årene. Rovdyrtapenes andel av de totale tapene har vært økende de siste årene og er i dag den viktigste tapsposten. Det viktigste tiltaket for å redusere rovvilttap er reduksjon av antall rovdyr i reinbeiteområdene. Et tamreinfaglig utvalg skal revitaliseres for å skape et felles forum for å drøfte problemer og tiltak knyttet til reindrift og rovviltforvaltning. Direktoratet for naturforvaltning (DN) utformer, sammen med Reindriftsforvaltninga i Alta (RFA), en ramme for dette samarbeidet og innkaller til et første møte i nær kontakt med Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL). Disse aktørene vil være faste deltakere i samarbeidsforumet.

Antall familieenheter/driftsenheter i samisk reindrift er 562 enheter. Antall personer tilknyttet reindriftnæringen økte fra 1 646 i 1950 til 2 813 i 1999, som er en økning på 70 pst. I 1990 hadde 32,2 pst. driftsenheter under 200 rein, 53,9 pst. med mellom 200 og 600 rein, og 13,8 pst. med over 600 rein. Tilsvarende tall for 1999 var hhv. 42,5 pst., 52,3 pst. og 5,2 pst.

1.4 Ressurssituasjonen

Man finner store forskjeller i dyretetthet mellom områdene - fra 0,4 rein/km² i Troms og Nordland til 3 rein/km² i Vest-Finnmark. Den høge dyretettheten i Vest-Finnmark på 3 rein/km² uttrykker stor mistilpassning til beitegrunnet. Dyretettheten i Øst-Finnmark er til sammenligning 1,7 rein/km² - tilnærmet lik den i Sør-Trøndelag/Hedmark.

Inngrep og forstyrrelser innenfor reinbeiteområdene har akselerert de siste tiårene. Dette har ført til varig reduksjon av arealer som reindriften har til rådighet, og

til økte forstyrrelser for reinflokkene. Oppstyking av beiteområdene lar seg vanskelig forene med reinens behov for sammenhengende "friområder" og trekkleier. En slik fragmentering av reinbeiteland har vært, og er trolig en av de alvorligste truslene mot reindriften arealgrunnlag. På grunnlag av de nevnte forhold er det viktig å sikre reindriften arealer. Den 23. oktober 1998 ble Planlovutvalget oppnevnt for å se på behovet for revisjon av planleggingsbestemmelsene i plan- og bygningsloven og tilgrensende lover og forskrifter. Et viktig siktemål med arbeidet er å fremme forslag til regelendringer slik at det blir lettere å ivareta viktige samfunnsinteresser. Etter initiativ fra landbruksministeren og kommunal- og regionalministeren vil Planlovutvalget bli utvidet med en representant fra reindriften. En slik representasjon medfører at næringen selv kan ta aktivt del i arbeid som vil være av vesentlig betydning for utøvelsen av reindriften i framtiden, og med det bidra til å sikre bevaring og utvikling av samisk kultur.

En grunnleggende forutsetning for en økologisk bærekraftig reindriftnæring er at beiteressursene ikke utnyttes i større grad enn det bæreevnen tillater. Dette er spesielt viktig for lav som er flerårige vekster, og som ved utbeiting vil ha behov for lang tid, 8-10 år, for å nå optimal produksjon igjen. Slaktevekter på rein i Karasjok og Vest-Finnmark er betydelig lavere enn i øvrige reinbeiteområder. Dette tyder på mistilpassning mellom antall dyr og beitegrunnet. Andel simler med lav vekt er høyere i Karasjok og Vest-Finnmark enn i de øvrige områder. Dette har stor betydning på produktiviteten, da det i studier er vist at det er sammenheng mellom kalveproduksjonen og simlens vekt, både i form av antall fødsler pr. 100 simler og overlevelse av kalven de første ukene. Reindriftsforvaltningen og NORUT informasjonsteknologi har i samarbeid vist at beitebelegget, antall dyr pr. arealenhet, er den viktigste forklaringsfaktoren for reinens vekst- og vektutvikling gjennom barmarksperioden. Der reinen oppnår normal vektutvikling gjennom sommeren og normal kondisjon om høsten, er også reintallet i balanse med sommerbeiteressursene. Dyrets vekst er ikke en egnet metode for å overvåke reintallstilpassning i forhold til lavbeitene. Reinen vil kunne innta tilnærmet lik mengde lavmasse helt til lavbeitene er nærmest borte, og først da vil dette kunne vises i form av økt dødelighet, lav fruktbarhet og stort tidligtap av kalv. Lavbeitenes tilstand må derfor vurderes ut fra direkte registreringer på lavdekket. NORUT informasjonsteknologi har på denne måten vist at stående biomasse av lav er dramatisk redusert i Finnmark fra 1973 til 2000.

I likhet med de foregående årene er det i driftsåret 2000/2001 importert reinslakt og levende rein for slaktning fra Finland og Sverige. Hovedhensikten med importen har vært å dekke etterspørselen i det norske markedet, samt unngå de negative konsekvenser som vil følge av at reinkjøttet blir borte fra markedet i en lengre periode av året.

1.5 Hovedutfordringer

Reindriften står overfor store utfordringer. Rovdyrtap og arealinngrep går igjen i de fleste områder, men det er også betydelige regionale forskjeller. I Finnmark har mangel på klare rammebetingelser mht. reintall og beiteområde resultert i en kritisk ressursituasjon, særlig i Vest-Finnmark. Hovedutfordringen blir derfor å få disse rammebetingelsene på plass. For Troms er hovedutfordringen et stort underskudd på vinterbeiter, store rovdyrtap og svak økonomi. For Nordland og Nord-Trøndelag er hovedutfordringene rovdyrtap og arealvern. I Sør-Trøndelag/Hedmark er hovedutfordringen konflikter om den samiske retten til reindrift på privat grunn innenfor reinbeitedistriktene.

Den sviktende økonomien i deler av næringen er svært alvorlig. Dette bidrar til å svekke næringens kulturelle bærekraft blant annet ved at reindriftsfamilier er helt avhengig av å hente mesteparten av familiens inntekter utenfor næringen. Det er derfor av avgjørende betydning at det økonomiske grunnlaget reetableres. Det lave gjennomsnittlige antall rein pr. driftsenhet i enkelte områder, særlig i Karasjok og Troms, og det økende antall driftsenheter med lite rein (<200) gjør det vanskelig å oppnå akseptabelt gjennomsnittlig vederlag til arbeid og egenkapital pr. driftsenhet selv med en produksjon pr. rein som i de aller beste områder. Høyt antall rein i forhold til beiteressursene i enkelte områder synes ikke å skyldes høyt antall rein pr. enhet, men altfor mange enheter. I disse områdene vil det ut fra dette ikke være tilrådelig at en fortsatt reintallsreduksjon skal skje gjennom redusert antall rein pr. driftsenhet. Dette vil svekke det økonomiske grunnlaget ytterligere. Reduksjon må skje ved hjelp av reduksjon i antall driftsenheter. Innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak for å styrke næringen vil derfor ha en høyere prioritet enn tidligere.

Kvinnenes deltakelse i reindriften har stor kulturell og sosial betydning, og bør styrkes. I forbindelse med ansettelse av kvinne- og familiekonsulent i reindriftnæringen ble det bevilget hhv. kr 900 000 og 1 mill. kroner for henholdsvis 1999 og 2000 til kvinnerettede tiltak. Avtalepartene er enige om at denne satsingen videreføres gjennom øremerking av 1 mill. kroner over Reindriften Utviklingsfond. Midlene forutsettes brukt til tiltak som ikke kan finansieres via eksisterende støt-teordninger.

Under årets forhandlinger ble partene enig om å sette av 7,0 mill. kroner til et verdiskapingsprogram for reindriften. Satsingsområder er en gjennomgang av regelverk som kan være til hinder for økt verdiskaping, mobilisering av nettverk, veiledning, motivering og kompetanseheving. Forvaltningen av programmet legges til SND. SND vil legge dette til SND Troms. Det legges til grunn at verdiskapingsprogrammets regler for støttenivå, egenandel, m.v. fastsettes i forskrifter som avklares med avtalepartene. Utfordringen blir å gjennomføre systematisk arbeid i distriktene for å optimalisere den biologiske produksjonen basert på lokale forutsetninger, tradisjonell kunnskap, behov og ønsker.

Organisering internt i distriktene anses å være en nøkkelfaktor. Programmet må også legge til rette for at større volum av reinprodukter av høy kvalitet når markeder med høy betalingsvillighet.

Enkelte kommuner ser det ikke som sin oppgave å ivareta reindriften som utøves innenfor kommunens grenser. Det er derfor viktig å få bevisstgjort planleggerens ansvar på alle nivåer vedrørende den plikt også disse har, etter Grunnloven § 110 a og folkerettens regler om urbefolkning og minoriteter, for å ivareta samiske interesser. Videre er det et særlig behov for å ivareta reindriftenes særverdiområder. Det er viktig å få synliggjort disse arealene på et tidlig stadium i planleggingsprosessen og få et strengere vern som sikrer disse arealene mot nedbygging og fragmentering.

Det har i flere år pågått konflikter med grunneierne om retten til reindrift på privat grunn i Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde. Regjeringen ser det som viktig å skape forståelse og erfaring for at reindrift kan utøves uten konflikter med annen tradisjonell næringsvirksomhet. Ordningen med konfliktforebyggende tiltak er et sentralt virkemiddel for å løse næringskonflikter mellom jordbruk og reindrift. Det er avgjørende for reindriften framtid i dette området at beitearealene ivaretas og sikres mot skadelige og ødeleggende arealinngrep.

1.6 Nærmere om reindriftsavtalen

De bevilgningsendringer som avtalen medfører foreslås innarbeidet med halvt utslag i statsbudsjettet for 2001. Partene skal innen 20. august 2001 fastsette målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2001/2002. Det ble for avtaleperioden 2000/2001 gitt en ordinær bevilgning til Reindriften Utviklingsfond (RUF) på 33,7 mill. kroner etter at midler til ressurovervåking ble overført til kapittel 1147 post 1 fra 1. januar 2001. For avtaleperioden 2001/2002 foreslås en bevilgning på 49,7 mill. kroner. Denne økningen skyldes avsetning til verdiskapingsprogram for reindriften (7,0 mill. kroner), til kvinnerettede tiltak (1,0 mill. kroner) og økt avsetning til innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for tilpasning av antall driftsenheter og reintall (8,0 mill. kroner). Fra Reindriften Utviklingsfond er partene videre enige om å avsette 5,0 mill. kroner til forskning og veiledning i 2001.

Tidligpensjonsordningen for reindriften videreføres. Ordningen skal stimulere til tidligere generasjonsoverganger samt til en tilpasning av reintallet og strukturen i næringen. Det avsettes ikke særskilte bevilgninger til ordningen, og kostnadene i avtaleåret 2001/2002 forutsettes dekket over RUF.

Det har de senere år vært bevilget midler fra RUF til Samisk Utviklingsfond (SUF) for å støtte opp under kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår som en komponent. Det avsettes også i år 2,0 mill. kroner til dette formålet. Ordningen skal gjelde for hele det samiske reindriftsområdet.

Avsetningen til konfliktførebyggende tiltak er lagt inn med 1,5 mill. kroner.

De store utfordringer reindriftsnæringen står overfor fordrer en aktiv deltagelse fra næringen selv, og da spesielt i forhold til arbeidet med Verdiskapingsprogrammet for reindriften. Organisasjonstilskuddet til NRL foreslås økt med 0,5 mill. fra 4,8 til 5,3 mill. kroner.

Bevilgningen til folketrygdordningen foreslås opprettholdt med 1,2 mill. kroner. Ordningen innebærer at den enkelte reineier skal betale en avgift til Folketrygden som tilsvarer avgiften for lønnsinntakere (7,8 pst.). Forskjellen mellom denne avgiften og avgiften for private næringsdrivende (10,7 pst.) blir da finansiert over reindriftsavtalen. Bevilgningen til sykepengeordningen foreslås videreført uendret.

For avtaleperioden 2001/2002 foreslås bevilgningen til kostnadssenkende og direkte tilskudd økt med 3,5 mill. kroner til 46,2 mill. kroner. Bevilgningen er beregnet å dekke kostnadene ved ordningene som vil gjelde i slaktesesongen 2001/2002. Avsetningen til distriktstilskudd opprettholdes med 8 mill. kroner. Det avsettes 23,6 mill. kroner til ordningen med produksjonstilskudd, som er en økning på 2,6 mill. kroner. Satsen videreføres med kr 50 000 pr. driftsenhet. Ekkefellestilskuddet på kr 50 000 pr. driftsenhet videreføres. Økningen skyldes lettelse i kravene som gjør at flere får tilskudd. Det generelle kravet for å oppnå tilskudd er at driftsenheten har under 600 rein i vårflokk, oppfyller et minstekrav til dokumentert produksjon (uttak) på 1 200 kg, og oppfyller fastsatt produktivitetsskrav (kg dokumentert uttak pr. rein i vårflokk). De vektbaserte slaktekravene tas ut av virkemiddelsystemet. På grunn av særskilt vanskelig situasjon for driftsenhetene i enkelte reinbeiteområder sløyfes produktivitetsskravet for disse områdene samtidig som minstekravet til dokumentert produksjon reduseres til 800 kg for driftsenheter med under 400 rein. Disse tiltakene avgrenses til å gjelde for sesongen 2001/2002. Avsetning til kalveslaktestilskuddet opprettholdes, det samme gjelder ordningen med tidligslaktestilskudd i Finnmark. For å ta hensyn til de mange spesielle forhold for reindriften i Troms og Nordland, videreføres ordningen med det flate tilskuddet på 80 000 kroner pr. driftsenhet i disse områdene. Det avsettes 5,6 mill. kroner til ordningen for kommende avtaleperiode, en økning på 0,6 mill. kroner.

1.7 Radioaktivitet

Statens dekning av kostnader som følge av radioaktivt nedfall etter Tsjernobyl-ulykken har som utgangspunkt det vedtak som Regjeringen fattet om økonomisk skadesløshet 31. juli 1986. Prognosen for slaktesesongen 2000/2001 viser et behov på om lag 4,0 mill. kroner til dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet. I forbindelse med forhandlingene i 1992 ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å se på budsjettstyring og virkning av ulike virkemidler for å redusere tiltaks-kostnadene. Gruppen anbefalte at en fortsatt anvender tidligslakting som hovedvirkemiddel, men begrenser

dette til slakting av kalv. Vomtabletter og føring bør anvendes når tidligslakting ikke er tilstrekkelig for å unngå kassering av kjøttet. Konklusjonene fra arbeidsgruppen har vært lagt til grunn i forbindelse med tiltakspakkene for de fem siste slaktesesongene, og vil også være retningsgivende for tiltakene i kommende slaktesesong. Departementet foreslår en bevilgning på 3,5 mill. kroner.

1.8 Endringer i statsbudsjettet for 2001

I samsvar med St.prp. nr. 1 (2000-2001) har Stortinget vedtatt bevilgninger over kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen med i alt 83,0 mill. kroner. Bevilgningene til de ulike tiltak på reindriftsavtalen foreslås innarbeidet med halv virkning i statsbudsjettet for 2001. Endringene i avtalen innebærer et økt behov for midler på statsbudsjettet for 2001 med 10 mill. kroner. Avtalen innebærer en økning av post 51 Tilskudd til Reindriftens Utviklingsfond, post 72 Tilskudd til organisasjonsarbeid og post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd. I proposisjonen fremmes forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2001 i samsvar med dette. Videre foreslås en disposisjonsbevilgning på 3,5 mill. kroner til dekning av tiltak mot radioaktivitet. Fordelingen av reindriftsavtalens ramme på de ulike poster for 2002 vil bli innarbeidet ved den ordinære framlegging av statsbudsjettet for 2002.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Erling Brandsnes, Gunnar Breimo, Mimmi Bæivi, Karin Kjølmoen, Kjell Opseth og Rita Tveiten, fra Kristelig Folkeparti, Randi Karlstrøm og Jon Lilletun, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til den framlagte stortingsproposisjonen og har merket seg at omtalen av næringens situasjon og utfordringene har fått et større omfang enn i de siste reindriftsproposisjonene, slik Stortinget har bedt om, jf. Innst. S. nr. 216 (1999-2000).

Flertallet er enig i at avtalens viktigste mål er å stimulere til størst mulig verdiskapning innenfor de gitte rammene, tilpasse antall driftsenheter til ressursgrunnlaget gjennom de økonomiske virkemidlene som blir gitt, og bidra til inntektsøkning.

Flertallet ser dette som viktig for å opprettholde de overordnede målsetningene om en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift.

Flertallet legger til grunn at reindrifta som er en særegen samisk næring, livsform og kulturbærer, må sikres, utvikles og styrkes.

Det er beiteressursene som er grunnlaget for reindriftsnæringa. Flertallet anser økologisk balanse som en forutsetning for næringas framtid. Dette vil si

at reintallet til enhver tid må være i samsvar med tilgjengelige beiteressurser.

Flertallet mener at en næring i økologisk ubalanse ikke har noen mulighet til å oppnå hverken økonomisk eller kulturell bærekraft. Den sviktende økonomien i store deler av næringa har svekket næringas kulturelle bærekraft.

Flertallet mener derfor det er av helt avgjørende betydning at det økonomiske grunnlaget reetableres for å kunne bevare reindriftssamfunnet og reindriftskulturen.

Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet og representanten Terje Knudsen, viser til at reindriftsavtalen er, ved siden av reindriftsloven, det viktigste operative redskap for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. Mange utfordringer er løst og nye problemstillinger er dukket opp. Flertallet er enig i at for å løse krisen, som enkelte deler av næringa har, kreves det forståelse fra alle parter for sammenhengene mellom de tiltak som settes inn for å nå de fastsatte mål.

Flertallet har også merket seg at i forbindelse med reindriftsavtaleforhandlingene for avtaleåret 2000/2001 blir avtalepartene enige om å trekke de forhold som berører reintallsreguleringer, ut av forhandlingene. Disse forhold blir forutsatt fulgt opp gjennom reguleringer med hjemmel i reindriftsloven.

Flertallet er enig i at dette er svært viktig å følge opp. Arbeidet med å bringe reintallet i balanse med beitegrunnlaget har høyeste prioritet også fra flertallets side.

De store utfordringene reindriftsnæringa står overfor, fordrer en aktiv deltakelse fra næringa selv slik at hensynet til reindriftens spesielle forhold blir best mulig ivarettatt.

Flertallet støtter dette.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og representanten Terje Knudsen, viser til at en hovedårsak til de store tapene er den alt for store rovviltbestanden. Fra NRL ble det på høring i komiteen opplyst at 40 pst. av årlig produksjon går til rovdyrmat. I tillegg blir det tap som følge av uro i beiteflokkene, og økte kostnader ved at det trengs mer intensiv gjeting. Dette flertallet vil understreke at det nå må tas et krafttak for å redusere rovvilttapene slik at denne type tap kan reduseres til et akseptabelt nivå.

Flertallet viser til at avtalen legger opp til at antall rein og antall driftsenheter må reduseres og at andre strukturtiltak for å styrke næringa må ha en høyere prioritet enn tidligere. Flertallet støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre mener det er viktig at de midlene som avtalen stiller til disposisjon til tilleggsnæringer i reindrifta, prioriterer nyskaping og næringsutvikling i de reinbeitedistrik-

tene som har lavest antall dyr pr. enhet og der distriktet er blitt enig om et øvre reintall.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Fremskrittspartiet og representanten Terje Knudsen, viser til at tap av rein har økt de siste årene, noe som er en betydelig trussel for næringas eksistensgrunnlag. Flertallet er enig i at reduksjon av tapene er nødvendig for næringas framtid. Flertallet støtter avtalen i at det fortsatt er behov for en tett oppfølging.

Flertallet har merket seg at Regjeringa har satt i gang et verdiskapingsprogram for reindrifta. Flertallet mener dette kan føre til en positiv økonomisk og økologisk utvikling i næringa. Flertallet ser viktigheten i å kunne ivareta alle produkter av reinen og for å få dette til, er slakteristrukturen viktig. Flertallet mener en slik fokusering og markedsføring av både reinkjøtt og bruk av biprodukter ikke bare vil kunne øke inntjeninga, men også få mer oppmerksomhet rundt antall rein i forhold til de naturgitte forhold. Flertallet mener at for å lykkes med verdiskapingsprogrammet, må en også sette fokus på kompetanseheving. Flertallet ser verdiskapingsprogrammet som et viktig verktøy som vil kunne føre til optimisme i reindrifta.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre mener det er helt avgjørende for framtidig lønnsomhet i reindriftsnæringa at utøverne kan få inntekter fra annet enn leveranser av slaktedyr til slakterier. Disse medlemmer vil peke på betydningen av å etablere småslakterier slik at fraktkostnadene reduseres, og biprodukter som horn, skinn og annet kan bli igjen lokalt som grunnlag for videreforedling. Slik lokal slaktning vil også gi bedre mulighet for å slakte på den beste tiden samt å selge kjøttet på lokale markeder som gir reineierne en langt bedre pris. Disse medlemmer har stor tro på at reetablering av tradisjonelle reinslakterier kan bidra sterkt til både økte inntekter og bedre kjøttkvalitet enn dagens slaktning med trailertransport av dyrene til slakteriet. Disse medlemmer antar at det innenfor gjeldende hygieneregelverk er plass for fjellslaktning av rein, og at slikt kjøtt kan markedsføres som et tradisjonsprodukt under den nye merkeordningen som skal etableres iht. Ot.prp. nr. 85 (2000-2001) - jf. Innst. O. nr. 117 (2000-2001) som nå behandles i Stortinget. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere om det innenfor det nye regelverket for merkeordningen for norsk mat bør legges til rette for salg av fjellslakta rein til lokalt marked og som nisjeprodukt."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre vil videre peke på at markedet for reinkjøtt har blitt forstyrret ved import av billig reinkjøtt i perioder med vel-

fylte lager av norsk reinkjøtt. Disse medlemmer vil understreke myndighetenes ansvar for at slikt ikke skjer.

Disse medlemmer mener tilleggsnæringer i reindrifta som turisme og produksjon av tradisjonelle produkter basert på råstoff fra reinen, bør regnes med i totalregnskapet for næringen. Disse virksomhetene er verdiskaping relatert til reindrifta som i dag bidrar til å opprettholde kultur og tradisjoner og som også gir et vesentlig økonomisk bidrag til familiene i reindrifta. Verdiskapingsprogrammet for reindrifta vil på den måten også komme til uttrykk i regnskapene i reindriftsnæringen og kunne måle resultater av verdiskapingsprogrammet over tid.

Komiteens flertall, alle unntatt Høyre, Fremskrittspartiet og representanten Terje Knudsen, har registrert at rettigheter i reindrifta i dag er nært knyttet til driftsenhet, men også at svært få kvinner har egne driftsenheter. Kvinners stilling har tradisjonelt vært sterk i det samiske samfunn. Men reindriftskvinnens posisjon har imidlertid gradvis blitt svekket, blant annet som følge av overgangen fra naturalhusholdning til pengeøkonomi. Kvinner er dermed utelukket fra å ha en sentral betydning for de økonomiske og næringsmessige rammebetingelsene i næringa.

Flertallet er klar over at det skilles mellom lovgivningen og avtaleverket, men mener at det er viktig at kvinner får styrket sin rettslige stilling i næringa. Flertallet er glad for at avtalepartene er enige om å satse videre på de kvinneretta tiltakene.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre mener det bør settes fokus på behovet den tradisjonelle reindrifta har for arbeidskraft i arbeidskrevende sesonger. Den tradisjonelle driftsmåten med flyttinger til kysten som beitevandring må videreføres. Tradisjonell flytting er en dyrevennlig og naturlig flyttemåte som presenterer reindriftsnæringen positivt. Flytting er også et ettertraktet opplevelsprodukt som ved enkel tilrettelegging kan bli attraktive turistprodukter. Deresom tradisjonell flytting skal videreføres, må det legges til rette for at næringa har arbeidskraft nok til å gjennomføre slike operasjoner i framtiden. Flyttingen om våren er også en fin måte for hele reindriftsfamilien å arbeide sammen på fjellet og er i dag en viktig læringsarena for barn og unge som er tilknyttet reindrifta. Vårflyttingen er også en tid reinen er sårbar og trenger mye omsorg og vern i forbindelse med kalving. Virkemidlene i reindrifta bør utformes slik at det støtter opp den tradisjonelle og dyrevennlige måten å drive flytting på. Virkemidlene bør også støtte arbeidskraft i arbeidsoperasjonene slik at det bidrar til å beholde miljøvennlige tradisjoner.

Komiteens medlemmer fra Høyre konstaterer at man ikke er kommet nærmere en situasjon med bedre tilpasning mellom reintall og beitesituasjon.

Disse medlemmer mener samtidig det er behov for lovbaserte tiltak for å oppnå et varig redusert reintall. Sentralt her vil være at den nye distriktsmeldingen snart kommer på plass. Samtidig er disse medlemmer meget skeptiske til at avtalepartene for årets avtale har valgt å ta ut forhold som regulerer reintallsreguleringen av avtalen. Disse medlemmer mener at reindriftsavtalen må brukes som et aktivt instrument, nettopp med sikte på å skape en bedre tilpasning mellom reintall og beitegrunnlag. Derfor må reintallsregulering for ettertiden bli en sentral del av avtalen.

Disse medlemmer konstaterer videre med bekymring at vederlag for arbeide og kapital er gått betydelig ned i flere områder. Nedgangen er for enkelte områder dramatisk og tyder på at den offentlige reindriftspolitikken på flere viktige områder ikke har lyktes.

Disse medlemmer mener at Regjeringen fremover må ha som siktemål at en større andel av avtalen må benyttes til innløsning av driftsenheter - særlig i områder hvor reintettheten er høy, beitegrunnlaget svakt og hvor den økonomiske lønnsomhet er svak. I en slik politikk må det arbeides mer aktivt enn tidligere for å ta ut de dyr som ikke har oppnådd en tilfredsstillende vekt.

Disse medlemmer mener det i langt større grad må satses på produktutvikling, markedsføring og salg av reinprodukter. En slik satsing vil kunne bidra til økt verdiskaping i et marked hvor reinkjøtt og øvrige reinprodukter har et stort potensiale. I dette arbeidet er det viktig at private aktører i næringen med nettverk og erfaring trekkes inn i arbeidet.

Disse medlemmer mener at en omorganisering av Reindriftsforvaltningen bør stå sentralt i utviklingen av reindriften. En slik omorganisering må bringe reindriftens interesser bedre frem i forhold til naturforvaltning. I så måte har komiteen merket seg Reindriftslovutvalgets forslag om å legge Reindriftsforvaltningen til fylkesmennene. I tilknytning til omorganiseringen av Reindriftsforvaltningen vil disse medlemmer be om at departementet vurderer en mer sentral plassering av reindriftssaker internt i departementet.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm, og representanten Terje Knudsen er grunnleggende uenige i den politikken som føres overfor reindriftsnæringen og viser til at det økonomiske resultat for næringen samlet sett fortsatt må betegnes som meget svakt. Disse medlemmer vil i denne sammenheng peke på Fremskrittspartiets konsekvente kritikk av systemet med støtte til distrikter og kulturelle formål i form av næringsavtaler og har programfestet en avvikling av disse. Disse medlemmer mener rammevilkårene i reindriftsnæringen ikke skal skille seg vesentlig ut fra det som er vanlig i andre næringer. Den bør fungere friest mulig uten skadelige reguleringer, som kan hindre næringens utviklingsmuligheter i en mer konkur-

ranseutsatt fremtid. Ved å basere virksomheten på forretningsmessige prinsipper, og dermed signalisere at dagens driftsmønster må endres, kan det oppnås et varig skifte og en tilfredsstillende tilpasning til markedet.

Disse medlemmer konstaterer at mangeårige og varierte statlige virkemidler ikke har gitt nødvendige resultater fordi antallet yrkesutøvere og rein fortsatt er for høyt i forhold til beitegrunnet, spesielt i reinbeitedistrikter i Finnmark. De ekstremt vanskelige beiteforholdene ble ytterligere forverret på grunn av store mengder snø og ising gjennom vintrene 1997/1998 og 1999/2000. Disse medlemmer viser til at akutte beitekriser i tillegg til en generell underernæring øker risikoen for rovdyrta og sykdom med dødelig utgang. Disse medlemmer mener at heller ikke avtalen for kommende periode inneholder bidrag som kan løse de reelle problemene i næringen. Tiltak som blir forberedt og fremmet etter reindrifftsavtalen eller reindrifftslovens bestemmelser vil ikke være virkningsfulle nok slik at det gis resultater med løsninger av miljømessige, driftsmessige eller dyrevernmessige problemer. Disse medlemmer vil hevde at nye, planøkonomisk styrte tiltak neppe vil være særlig mer virkningsfulle enn de tilskudds- og reguleringsordninger som har vært forsøkt tidligere.

Disse medlemmer mener det haster med å få etablert nye løsninger, ikke minst av hensyn til å få redusert det høye antallet dyretragedier som finner sted. En politikkomplegging med overgang til et markedsstyrt system, vil sikre en nødvendig flokkreduksjon i forhold til tilgjengelige beiteressurser. En over-

gang fra statsstyrte tiltak til et marked med reelle priser vil prioriteres av disse medlemmer fordi det kan gi en positiv effekt inntektsmessig og være mindre konfliktfylt enn tvangstiltak. Markedet vil gi svaret på hvor mange driftsenheter, utøvere og rein det finnes plass til og som kan sikre et forsvarlig økonomisk utbytte for reindriftsfamilien. Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets merknader i Innst. S. nr. 167 (1991-1992) Om fremtidig reindrifftspolitikk, Innst. O. nr. 8 (1995-1996) Om endringer i reindrifftsloven, jordskifteloven og viltloven og Innst. S. nr. 145 (1997-1998) om norsk samepolitikk.

Disse medlemmer viser til at det fortsatt avsettes betydelige beløp fordi rein som inneholder mer enn 3 000 Bq/kg skal omfattes av tiltak som reduserer radioaktiviteten. Disse medlemmer vil i den sammenheng vise til forskningsmiljøer som mener det ikke finnes faglig grunnlag for å bruke betydelige beløp på ovennevnte tiltak. Disse medlemmer vil motsette seg de foreslåtte bevilgninger på kap. 1151 som følge av reindrifftsavtalen.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen vurdere om det innenfor det nye regelverket for merkeordningen for norsk mat bør legges til rette for salg av fjellslakta rein til lokalt marked og som nisjeprodukt.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen	
	51	Tilskudd til Reindrifftsens Utviklingsfond, økes med	8 000 000
		fra kr 33 700 000 til kr 41 700 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid økes med	250 000
		fra kr 4 800 000 til kr 5 050 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, kan overføres, økes med	1 750 000
		fra kr 42 700 000 til kr 44 450 000	
	82	(Ny) Kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, bevilges med	3 500 000

Oslo, i næringskomiteen, den 6. juni 2001

Morten Lund
leder

Mimmi Bæivi
ordfører

Kjell Opseth
sekretær